

Sv. Vrbana grozdek.

(Narodna legenda; zapisal J. S—a.)

Sv. Vrbana časté Slovenci posebno kot váruha vinogradov, in sicer zaradi naslednje dogodbe.

Sv. Vrban je zeló rad grozdje zobal in za ta žlahtni dar božji tudi vedno Boga hvalil. Na svojem vrtu je bil tudi sam trte zasadil in jih oskrboval ter željno pričakoval prvega sadú. Kadar je gledal svoj trs, prosil je zanj in za vse vinograde božjega blagoslova. Tretje leto je Vrbanov trs cvetel in nastavlil grozdek imajoč komaj pet jagod. Da-si je bil grozdek majhen, imel je vender sv. Vrban nad njim veliko veselja in hodil ga je vsak dan gledat. Čimbolje je grozdek zorel, večkrat je bil sv. Vrban pri njem.

Nekega dne zopet gleda sv. Vrban svoj grozdek, kar pristopi k njemu star siromak proseč za milostinje. Sv. Vrban išče po žepih, a ničesar ne najde za siromaka. Potem ga siromak poprosi, rekoč: „Pa mi daj tá-le grozdek.“

„Utrgaj si ga, če ga želiš,“ reče sv. Vrban; siromak utrga grozdek želeč sv. Vrbanu in njegovemu trsu božjega blagoslova, potem pa otide.

Sv. Vrban se vsede v vrtu na klop in zadremlje, in ko se za nekaj časa prebudi, bil je njegov trs tako poln žlahtnega grozdja, da se je s kolom vred podrl na tla. Sv. Vrban je takój spoznal, da je ta čudež napravil Bog, da bi mu pokazal, kako vseč mu je bila milostinja, ko je dal svoj prvi grozdek potrebnemu siromaku.

Odslej je sv. Vrban še bolj čislal grozdje in trsje, češ, saj je Bog sam v človeškej podobi blagoslovil njegov trs.

Po njegovej smrti so mu vinogradniki svoje vinograde v varstvo izročevali, in ker se Slovenci radi z inarstvom pečajo, tudi óni sv. Vrbana kot váruha vinogradov časté ter najraje mej vinogradi njemu na čast stavijo kapelice.

Pri znamenji.

Bilo je poletnega popóludne.

Anžè je prišel iz šole. Dobro je bilo, da je vže skoraj prišel. Marjetica in Nežica sta ga vže tako željno pričakovali, da nikoli tega. Zakaj, Bog védi, zakaj? Radi sta vže imeli brateca, to je gotovo; a to še ni bil jedini vzrok. Nò vedeli sta deklici, da pojdejo, kadar pride Anžè domóv, vsi trije za materjo na polje, kjer je tako tisočkrat lepo in prijazno. Mati sama je to naročila otrokom, ko je odhajala z dóma. Anžèta pa sta morali počakati Marjetica in Nežica. Baš zato je bilo tako dobro, da je slédnji vže skoraj prišel.

„Zdaj pa le hitro, Anžè,“ velela je Marjetica.

In ubogí Anžè je komaj utegnul obleči svojo vrhnjo suknjico ter vzeti si iz omare kosec kruha, katerega mu je pustila mati za južino; tako sta vihrali in hiteli sestrici.

„A tistih kól mi ne bosta vlačili za sebój, če gremo,“ menil je Anžè navlašè, dobro vedoč, kaj tako žene deklici na polje.

„Oh na-a-a, Anžè“ —

„Čemu vama bodo?“

„Nežica bi se peljala.“

„Ahá, jaz bi se peljala, Anžè!“

In bratec se je moral smijati, tako milo-proseče sta ga pogledavali sestrici. Hudoben ni bil; zato ju ni hotel še dalje dražiti. Nò urno je stekel v kolnico po otroška kôlca, in pridrdravši ž njimi pred vežo poklical je Marjetico in Nežico na odhod. Ker ni bilo poslej razven starega deda nikogar družega domá, zaklenili so otroci vežna vrata ter — odšli.

To vam je bila vesela pot!

Nežica na kôlih, Anže in Marjetica pa od spredaj pri ročajih „uprčžena,“ dirjali so naši otroci po prašnej cesti, kakor bi je nesel veter. Osobito Anžè ta vam je znal leteti! Prosimi ga je morala Marjetica, prositi, ako je hotela, da je odnehal. Kar vriskal je ta poníglavec pa — letel. Nežici se je malone želodček prebrnil, takó jo je treslo. A kaj je hotela? Še Bog, da sta jo peljala Anžè in Marjetica!

Dospéli so do klanca, na čegar višini je stalo znamenje.

„Vidiš, Nežica, tamlè gori pri ónem znamenji se je povozil tisti prosjak,“ pokazal je Anžè.“

„Ali res? — Ubožec! Oj, mene je kar — strah . . .“

„Pojdi, pojdi — kaj te bo strah! — Hí, konjiček!“ In Anžè je poskočil, Marjetica ž njim vred, kôlca so se zgenila, a Nežica, uboga, mala Nežica — zavedla se je na tleh . . .

„Jéj, jéj“ — „Vidiš jo! Kam pa si gledala, Nežica? Pa si tudi precej na tleh kakor emok — Hihih!“ . . .

Toda Anžè se je lahko smijal, ker ni vedel, kako trdo je kamenje, če človek s težka nanj prileti. Nežica pa je — jokala, morala je jokati!

Pristopila je Marjetica, pobrala sestrico in pokarala

Anžeta, da je tako neprevidno vozil. Ali Anžè si ni pustil mnogo reči. „Ti si tudi poskočila,“ dejal je, in dovolj je imela Marjetica.

Počasneje so vozili naši otroci dalje. Anžè je pravil povest o ponesrečenem prosjaku. Nežica je poslušala in se utešila. Tako so dospeli na polje. Zna se, da je mati morala brž izvedeti o vsej nesreči. Še malo pomilovala bi se rada Nežica materi, da se nista Anžè in Marjetica norčevala iz nje.

Na polji, to se umeje, bilo je lepo in prijazno. Pokaj bi se pa bili sicer otroci toliko veselili izleta tjékaj! Le prehitro je napočil večer, da so morali z materjo vred zopet domóv. Še enkrat je zavriskal Anžè v prostej naravi božji, še enkrat poskočila Marjetica in zapela Nežica, potem so pa odšli. A vozili so drugače nego li z doma na polje. Nič več se niso zvrnili — pri znamenji!

M. P—i.

